

KONUSU: Lozan Barış Antlaşmasından sonra, Türkiye sınırları dışında kalan Türklerin uğradıkları eziyetler neticesinde, kaçarak ana vatana sığınmak isterlerken, yolları üzerinde rastladıkları bir yer altı şehri ve oranın insanları anlatılmaktadır.

ÖZETİ:

Kaçan üç kişi, Osman Baba, Sadık ve Celal. Peşlerinde askerler. Yüksek dağlara tırmanarak kurtulurlar. Bir krater gölünün yanında soluklanırlarken, bir kartalın pençesinde bir şeyle havaalandığını görürler. Kartala taş atıp pençesindeki nesneyi düşürtüklerinde bunun bir insan kolu olduğunu anlayınca üzüldükçe, dehşete kapılırlar. Belki de bu kol, Osman Baba'nın yaklaşık bir

ay önce.....zulumünden kaçırttığı ...torununa ait olabilir. Merakla

uçurumun dibine İnerler. Bir krater gölünün kenarında, ne zaman oraya geldikleri ve ne zaman öldükleri belli olmayan beş altı kişi-nin cesedini bulurlar. Cesetler çok pis kokmaktadır. Hava karar-mıştır. Mecburen, orada geceleyeceklerdir. Bir taraftan da o insanların, oraya nasıl geldiklerini düşünmektedirler.

Gece yarısı, sabaha karşı bir sesle uyanırlar. Usulca, sesin geldiği kraterin ağzından baktıklarında, aşağıda bir ışık, ışığın önünde tabut taşıyan insanlar görürler. Anlarlar ki, buldukları yerin altında bir şehir ve İnsanlar vardır.

Zaten Osman Baba da, geçmişte bu dağın eteklerinde, "Isıkent" diye, ahali Müslüman olan bir şehir bulunduğunu, düşman eline geçince, nüfusun azalarak yok olduğunu anlattı. Görünen o ki, bir kısım şehir halkı, yerin üstünden, yerin altına yerleşmiş bulunuyordu. Ve bu şehre girmeye karar verirler.

Kayalardan, dar yerlerden, incecik bir bacadan yaklaşık bin beş yüz metre kadar inerler ve kayadan kapısı olan bir mağaraya girip, orada mahsur kalırlar.

Sağa bak ışık yok, sola bak ışık yok, Çaresiz bir o yana bir bu yana yürürler. Nihayetinde, bir su sesi duyarlar ve sese doğru ilerlerler. Suyun kenarında yorgunluktan ve çaresizlikten otururlarken, gelen bir kayık görürler. Kayıkta iki kişi vardır. Kayık, bunlara doğru yaklaşır.

Genç olanın elinde silah vardır. Silahı doğrultur ve kayığa binmelerini söyler. İte kaka biner, ite kaka indirilerek, bir odaya sokulurlar. Bu oda değil, aslında asansör-dür. Ve onları asansöre bindirenlerden birisi, bir kolu çevirince, asansör aşağıya inmeye başlar. İnerler, önlerinde birer nöbetçi bulunan demir kapıların olduğu, nemli koridorlardan geçerek, salon gibi bir yere varırlar. Bir müddet sonra ak sakallı bir ihtiyar gelir ve "Selâmünaleyküm" der. "Aleyküm selam" diyerek cevap verirler.

"Hangi millettensiniz?"

"Türk'üz."

"Nereden gelip, nereye gidersiniz ? "

"Düşmanlar ülkemizi İşgal ettiler. Vatan toprağıdır diye direndikçe direndik. Kaçmaktan başka çaremiz kalmayınca, çölü geçerek .....'ye varmak istedik, neticede buralara kadar geldik."

Bunları alıp hamama götürürler. Sonra, çok güzel yemekler yedirirler. Sonra da bir yere kapatırlar ve “Bu karantinada on beş gün bekleyeceksiniz. Sonra size ev ve iş verilecek.” Homurdan-malarına rağmen, çaresiz katlanırlar.

Bu süre sonunda, onları çıkartarak bir camiye getirirler. Gün-lerden cumadır ve insanlar namaz kılmaktadır. Sonra, ismi Demir olan mühendisin ve onun babasının yanına götürürler. Babası dişleri dökülmüş bir ihtiyardır. Anlatmaya başlar:

“Uzun yıllar önce, bu dağın eteklerinde çok şirin bir kasabamız vardı. Yol üzerinde olduğu için, genellikle gelip geçen kervanların ko-naklama ihtiyaçlarını karşılayarak, alışverişler yaparak çok güzel ve mutlu geçinirdik. Sonra buraları da düşmanın işgal edeceğini öğrenince, zorunlu olarak, arkamızdaki yanardağ ağzından, bin bir güçlüklerle, kasaba halkını buraya getirdik. Ancak buraya gelmemekte inat edenler oldu. Düşman onların hepsini öldürdü. Hayvanlarımızı da kurtaramadık. Düşman her yerde bizi arıyordu. Biz de zaman zaman gecelen düşmana baskınlar veriyorduk. Bu arada, en son elli düşman askerini öldürdük ve kendi elimizle kasabamızı yaktık. Düşman kudurmuştu. Bulun-duğumuz yere bombalar attılar, her yeri yakıp yıktılar, kaçtık, aralara saklandık. Sonunda hepimizi öldürdüklerini zannederek peşimizi bıraktılar. Biz de, zaman içinde, buraları yaşanabilir bir hale getirmeye çalıştık. Mağaraları hep dolaştık. Demirci ve taş ustalarımızın yardımıyla, bu şehri inşa ettik. Artık hayatımız burada devam ediyor. Mağaraların ağzına yaptığımız mazgal deliklerinden gerekirse girip çıkıyoruz. Oğlum Kaya, bu şehrin doktorudur.”

“Nasıl doktor oldu?”

“Türkiye’de okudu. Şimdi, elektrik işini de hallediyoruz. Yakında bütün şehir ıslık ıslık olacak.”

“Bunu nasıl yapacaksınız?”

“Oğlum Demir, petrol buldu. Bu petrol ile enerji üretimine başladık.”

Gördüklerine ve duyduklarına inanamıyorlardı. Yer altında, her şeyi olan, insanları birbirine saygılı, çalışkan bir dünya yaratmışlardı. Kendileri de bu dünyada yerlerini alıp çalışmaya başladılar.

Birkaç gün sonra, bir deli olduğunu duyan Osman Baba, de-liyi görmek ister. Onu delinin kaldığı hücreye götürürler. Osman Baba, bekçiyi zorla dışarı çıkarır ve deliye bakınca kendi öz oğlu Ali olduğunu görür. Sevincinden şaşırırsa da, oğluna “uslu olma-sını, babası olduğunu belli etmemesini” öğütler ve tekrar geleceğini söyleyerek dışarı çıkar. Deli iyileşmiştir.

Şimdi sıra torunu Nazlı’yı bulmaya gelmiştir. Nasıl bulacak-tır?

Nazlı ise, yaşlı Hanife Teyze’nin yanında kalmaktadır. Her gün ağlamakta, Allah’ına, kurtuluş için yalvarmaktadır. Onun bu ağlamaları Hanife Teyze’yi çok üzmektedir. Bu yüzden, yeni gelen ihtiyarın, Hanife ile de konuşmasını ister. Doktor Selim buna razı olur. Ve Osman Baba’nın, Nazlı ile buluşmasının yolu açılmış olur.

Tam bu sırada, düşman yeraltı şehrinin dışarıdaki kervanlarına saldırmıştır. Durum çok ciddidir. Düşman çok büyük kapılar vermiştir. Ya düşmanı yenecekler, ya da bütün yer altı şehri yerle bir edilecektir. Her tarafta bir korku ve panik havası vardır. Osman Baba, duruma el koyar.

Topladığı gönüllülerle birlikte, düşman elbiseleri giyerek, dışarı çıkarlar. Günlerce baskınlar yapar ve nihayetinde düşmanı etkisiz hale getirirler. Osman Baba’nın yeraltındaki etkinliği kat be kat artmıştır. Sıra Nazlı ile buluşmaya gelmiştir. Buluşur, ağlaşırlar. Kızana, bir şey söyle-memesini öğütler.

Sonra, yeraltı şehri yöneticilerine Nazlı ile Ali’nin torunları olduğunu, birlikte oturmak istediğini söyler, kabul ederler. Böyle-ce hep bir araya gelirler. Birbirlerini, eskiden beri çok seven Nazlı ile Sadık karşılaşırlar. Sadık bîr ayağı olmadığı için Nazlı ile artık konuşmak istemez. Nazlı ise, “Bir ayağın gitti, yüreğin de mi gitti, yerinde duruyorsa mesele yoV diye teselli verir. Buna rağmen

Sadık, sevgilisini unutmaya kararlıdır.

Osman Baha'nın akli fikri, bir an Önce Türkiye'ye gitmektir. Bu nedenle hep düşünür, planlar yapar. Fakat bu arada, yer altı şehrini sel basar. Sel felâketi yine Osman Baba'nın uzak görüşlü-lüğü ve direktifleri ile önlenir. Bütün yer altı şehri halkı Osman Baba'yı çok sevmektedir. Osman Baba ise artık hazırlıkları ta-mamlatmıştır. Kışın en yoğun olduğu bir günde, gece sabaha karşı yeraltı şehrinden çıkarlar, kar altında, yollarında ilerlemeye çalışırlar. Etrafta vahşi hayvanlar vardır. Kurtlar, çakallar ve ayı-larla boğuşa boğuşa, güç bela kendilerini karanlık bir mağaraya atarlar. Birkaç saat sonra tekrar yürüyüşleri başlar. Yedinci gün sonunda bir ovaya varırlar. Fakat burada da düşman askerleri ile karşılaşılırlar. Tekrar dağlara tırmanılırlar. Yine kar, yine tipi, yine soğuk. Donmamak için sürekli hareket halinde olmaları gerekmektedir. Yürürler, yürürler... Sonunda, kimsenin olmadığı bir taş kulübeye gelirler. Günlerden beri ilk defa burada dinlenirler. Sonra tekrar yola koyulurlar.

Nihayet, bir Müslüman Türk köyüne varırlar. Burada kapı-sını çaldıkları ev sahibi ilk başta onlara güvenmez. Türk ve Müslüman olduklarını anlayınca, yardımcı olur. Karınlarını doyur-duktan ve istirahat ettikten sonra yine yollara düşerler. Fakat, düşman fark etmiştir. Peşlerine düşer. Kurşun yağmurları altında, güç bela ilerlerler. Allah'tan yağmaya başlayan kar imdatlarına yetişmiştir. Bu arada Celal'de yaralanmıştır. Buna rağmen, yürür-ler, yürürler. Ta ki bir sabah, Türk sınır karakolunun yanma ka-dar.

Hepsi ağlayarak toprağı Öpmektedirler. Artık Ölseler de mü-him değildir. Türkiye'ye kavuşmuşlardır.